

سيفان سرمد

داد و ناله

شیعہ

منتدى إقرأ الثقافي
www.iqra.ahlamontada.com

پۆدایەزانەکانی چۆرمەها کتێب: سەردانی: (مُنْقَدِي إِقْرَا النِّقَافِي)

لتسبيل أنواع الكتب راجع: (مُنْقَدِي إِقْرَا النِّقَافِي)

پەراي دانلود کتایبەکانی مەختەلف مەراجە: (مُنْقَدِي إِقْرَا النِّقَافِي)

www.lqra.ahlamontada.com

www.lqra.ahlamontada.com

للكتب (کوردی ، عربی ، فارسی)

شيعر

داد و ناله

عمر فان عدو دال

چاپی به کم / هه ولیر

2016

ناوی کتیب : داد و ناله
بابەت : شیعر
نوسینی: عیرفان عەودال
تایپ و بەرگ : ھۆشمەند عەبدوللا حەمک
نەخشەسازی : کۆمپیوتەری ھیوا
تیراژ : ۱۰۰۰ دانە
نۆردە ی چاپ : چاپی یەکەم / ۲۰۱۶
چاپ : چاپخانە ی روژھەلات / ھەولێر

لە بەڕێوەبەرایەتی گشتی کتیبخانە کشتییەکان/ھەرنەمی
کوردستان ژمارە ی سپاردنی (۶۴۹) ی سانی ۲۰۱۶ ی دراومتی

شتیک بۆ پیشه‌کی ...

قه‌له‌مه‌که‌م ماندووه. چهند جاریک شکاوه
بریندار بووه وایلته‌اتووه نیدی وهرزیت لیم
بیرمه جاریکیان.
سیگاری بۆ راداشتم. نه‌وکاته‌بوو که یار.
تالی لیوه‌شان‌دبووم
قه‌له‌مه‌که‌م یه‌خه‌ی کراسه‌که‌ی دایری.
بۆ مهرگی براهه‌م
دلنه‌وایی باوکمی کرد و باوه‌شی به‌ دایکما کرد.

سوپاس بۆ چاوه کانت. که ئه بیریه .
گه شتی زامم...

"عیرفان عه دال"

داد و ناله

نه فیرا قی عیشقی تۆبا
داد و ناله م چی به سهر دئی

نه کانگای کیشوهری دلتا
نه بی بییه ی منی لیئی

له دهست زولم و سته می زور
حالی حازر چیم به سهر دئی

له داووی زولفی شیوه په شمالت
دهوای دهر دم نه بی چیبی

به ههقیانه ت ههقت دهوی
دل به راستی توی خوش دهوی

توش په هام که له کوټ و بهند
ګر شیعری جوانت دهوی

۲۰۱۱/۴/۳

مولیر

وہار

ٲاور وہ ماٲم وہسٲی وہہارہ
سنجری سینہم عہینہن گرکانہ

نہا وہہٲم ہس نہیاری گیانی
خانہم کہلاوہو ٲاوہزہ بہد فامی

بی ہیوا و غریب سہمہندہر ٲاسا
تہمہنم ساواق ٲاسکٲل گول ٲاسا

بہلاغی دلٲ پر لہ تانہ و سو
ماجہلایرم شادیم شین و پٲ

۲۰۱۶/۸/۱۰

ہولیر

له شكري خه م

وا هات جهيشي خهت سهرتاپا سپي
پرووی رهشی نه ما هه می هه لوه ری

هه ر به جهوری جه رخی گه ردوون
پوژی پرووناکیم بوو به تیره گین

خانه ی دل پروو خا بوو به خار و خهس
سهرایای ژینم بووه به قه قنهس

چەمم زۆربەى كات پر ئەشك بوو
زۆرى تەمەنم جورعەنۆش بوو

تەمەن بە سەر چوو بىيەم پىر بوو
خۆشىم نەبىو گشتى رۆشتوو

لە حالى غەرغەرەدام نىە پزگارم
بۆ سەحرایی مەحشەر نىە وەلامم

۲۰۱۰/۵/۶

كفرى

هیچ نالیم لای یار

باسی حالَم ناکهَم لای یارم نیستَا
زوویر ئه‌بی بزانی چی وا لهَم دله‌یه

له‌تاری خاتیرات و ناله و سرووشک
تا هیسته ریئه‌که‌م تا نه‌زانی به‌خه‌وشم

نوایی واهی ئه‌بی به‌عزابی حیاتم
که‌بزه و گرووشمه و تابانی یار پهریبی

دهنگى ئاواز و شىۋە و بۆنى گۈل ئاسا بى
مىنا گەرد و شەكر خەندە ھەمى شىتىكى قابىلە

نياز مەبە بە سپەر بۆ ئەم جەستە واهىيە
لە كاتى ئىحتىزارم خەم مەخۇ با نەنالم

۲۰۰۹/۱۱/۲۸

ئۈرۈم ۋەتەن جەۋنى قۇربان

ھەلىقەر

دهبوو تیښگه‌ی

من عامیری نه‌م قهر نه‌م
شه‌یدای نادگاری نه‌و کیوانه‌م

ته‌زهرووی دل ته‌نیا بیرې ژیا‌نه
نارووز و ژانی دل تورېه‌یی عالمه

به ده‌ست نه‌زانی و بی عیرفانیمان
که‌وو‌توین به دوا‌یی ته‌نخواه‌ه‌موومان

کئ ههیه تهن فوسورده نهبی
لهم ژیا نه دا تهنگ خواردوو نهبی

بهسه ئیتر بهزمی ههوهس
با وازبینین له خودی لاجلهوس

۲۰۱۴/۲/۳

خانقین

تیره باران

یا ئه‌بیت به حاکم و تیره بارانم دهکا
بهو چاوه پر له عیشوهی مه‌ست و بی هۆشم دهکا

وا به زولفی پایزی گرد وهرزم خه‌زان دهکا
به به‌ژن و بالای تووبایی چاو بو نه‌زهر خوش نه‌کا

به لار و له‌نجه‌ی ره‌عنایی پیاو عازیوباردهکا
به فریوودانی دلی تاوانبارانم دهکا

وا به لووفزی شیرینی ئاشنای قه‌ناره‌م دهکا
بهو دله پر له قینه‌ی وا تووشی زه‌خمم دهکا

۲۰۱۶/۳/۱۰

هه‌ولێر - مه‌سیف

تاوهنبار خۆم

پهنگ زهرد و مات و خهجالهت
تاوانباری بهرگای خوی خۆم

هیزی بهست و نهژنۆم شكا
بی هۆشی پیگایی خوی خۆم

ئه میحرابی میر خاساندا پرووم وهرگیرا
بی پهنا و بی جیگا خۆم

بووم به هاوهلی شهیتان و..
زهرد مهندي ههر نوو لا خۆم

وا بووم به کۆيلهی نهفس و
رهفتاری چاکهم اینایه

بیر و هۆشم و تیکچووه
به کاری و تاوان له خوینمایه

تا ههنگاویکم بو خیره
ههزار ههنگاوم تاوانه

پهنا نهگرم به خوای گهوره
له سه ره هم هه موو تاوانه

٢٠١٥/١٠/٤

نهره نديخان

بهسه

بهسه ئیدی خو دهرخستن
تاكو كهی بیټ خو دوور خستن

سووتام به چهوگانی زولف
وهفای نهبوو چهرخي چهرخ

فهرد خوټ نهکرد به غه مزه دا
منیش له گه لټم به دلټکی که سهر

به داد و ناله به زامینکی سهخت
سوور هه لگه راووم وهک لولهی تفهنگ

نابینم نیستا که مان نه برۆکه ت
له گیانه لاییدام با بینم پرووت

۲۰۱۰/۴/۳

هه له بجه

خٲوه تگه

له دووای خٲوه تگه ی عی شقه وه
له دووای بی هیوا بوونی دله وه

له شاریکی بی ٲووناکی و دووره ٲه ریز
بو گولینکی بون نه کردووی زور به ریز

نهم نیستاکه ٲووم کردوته دهشت
نه یریزم هردی دله ی ٲهست

بۆ ئادگارى سرووشتى ھەردەم گەش
بۆ ترووسكەيك بۆ پرووناكى دلەى رەش

نەما مەغز لە دەست نا ئومىدى
لە چاوە پروانى ئەو دىيە پەرى

تا ماوم لەش لەت لەت ئەمىنى
تا لە قەشەنگى يار تيا ئەچى

۲۰۰۷/۷/۶

موصل - کۆشكى مەھام حسين

خونچەدەم

لە دەست ڤوو گرژى وەھار
بۆ چىيە ئاخ و دەرد و ھاوار

كە ئەو ڤوو خسارى منى نەوئ
ناویرم ڤوو وەرگىرم بۆ تاوئ

ئاخ عاطير جان سەيرىك بکە
هەر نا سەيرى خاطيرى من كە

ئەي ئالەمى تەمكىنى جوان
ئەي جوانى مەسلەك بەرز و ناب

بەسە عىشوەي پادشايەتى
خونچە دەم وەرە با بۆ يەك بين

۲۰۱۶/۴/۲۳

كلار

چارشينو

لايدا چارشينو له سهر ږووي ماهي
به بهر كه ووت گوځي چاهي زه نه خداني

وا دياره قوبيه ي سینه ي وه کوو نه لاس
به رپايکرد قيامت قامت ياري ناس

تيري بروي پيځاي دلي شينو او ي عه وال
به ايشاوو ديت زه خم و مهينه تي و پاسقال

نه ناستا که گوزه شت گو فتاري نوشي شاهيدم
نه بي که ي بيت لبلهرم لاييات خه مي نيو دل که م

۲۰۰۷/۳/۱۷

موصل - سربازگي که سک

نۆكەرى

مەبە نۆكەر بە دوورژمن
بىبە نۆكەرى وولات

سەر شۆر مەكە بۇ ناننىك
ھەتا ماويت لە ژيان

ژيان يەك دوو پوژنىكە
كۆتايى ھەر نەمانە

بە مەردى بژى لە ژين
نەك بە پاشاي بيگانه

رېز لە نىشتيمان بگره
رېزن لاي نىشتيمانه

لە كۆتايى خو ئەمریت
جەستەى تو نىشتيمانه

۲۰۰۷/۷/۷

بەغداد - سەربازگى بەسمایە

تەنپايى

رېگام ھەمووى تەنپايىيە و
بارگەم خەمى لە كۆلناوھ

ئاسەۋارى بەجىماوم
ھەمووى بىتكى شكاوھ

ۋا مالىشم ۋویرانەيە و
خامۇشى دەۋورى تەنيوۋە

ھەنگاۋەكانم خەمبارن
تەنپايىيان زۆر بينيوھ

۲۰۱۲/۲۵/۶

نەربەننىخان

خەون و راستی

بێ ئاوەزە نەبووم لە ژین
ئاسکۆل بێ ئاوەزە ی کردم

راستیه‌کانم لا خراپ بوو
برۆکانم په‌سه‌ند ده‌کرد

ته‌مه‌نم خونچه‌ی نی‌رگزی‌بوو
که‌چی له‌ ژێر پیتی خۆی وون کرد

به پیلانی نۆزه خیانهت
هه مووشتت بۆ خراپ کرد

زۆر به سوک و به سانایی
ژینی په پوله یه کت پیس کرد

له دونیایی خهون و راستیا
مالی ئیمهت بۆ وویران کرد

۲۰۱۳/۱۱/۲۰

تورکیا - نهنقره

گرفتار

من که به زولفی یار گرفتارم
ئه‌لئی ئه‌سیری به‌عسی زۆردارم

مه‌لین عه‌ودال فکری زۆره
به‌ته‌واوی ته‌سلیمی ده‌ستی یارم

راسته‌ له‌ پشت هه‌ق خوراووم
به‌ناهه‌قیش داخووپاوم

وهكو مه‌نسور نه‌کرام به نارا
دهنا منیش لایه‌قی دارم

له دووی ناوازی جیهانم
پرووم له دهشت و پشت له شارم

په‌نا نه‌گرم به خوای گه‌وره
پزگارمکات له دهست یارم

۲۰۱۲/۱۷/۸

سلیمانی

بەسەر چوو

بەسەر چوو عومرى گەنجىم
بە باچوو شىۋەى جوانىم

نەمدىۋە ساتىن خوشى
گىرۋدەبووم لە پىناۋى

كە ھاتمە داۋاى بالاي تۆ
تۆ بە بالاي من رازىنەبوۋى

من زۆر بە پاکی تۆم خوش وويست
تۆ بە درۆ خۇشت وويستم

بەلّين ئەدەم لەم دۇنيايە
تا دۈوا نەفەس ئيت دۈور ئەبم

جاريكىتر نايەمەوہ
وہكوو گوليک من ووشك ئەبم

ئىستا وا سەفەرم كرىوۋە
بەرەو وولاتىكى نەھامەتى

پۇژانە نازانم چۆن دەرژىم
شەوانەم چۆن تىدەپەرى

من تەنیا ئەوەندە دەزانم
پۇژىك بە مەرگى خۆم شاد ئەبم

پۇژىك نوقمى نىو خويناوو
پۇژىك لە نىو گۆرا ئەبم

۲۰۰۸/۷/۱۵

موصل: كۆشكى صلّام حسين
نەم شيعره راستەوخۆ ووتراوه بە تەلەفون،
كاتى لە گەل ھاوڕێيەكم قسەم نەکرد،
سوپاسى ھاوڕێم: ھۆشمەند عەبدوللا ئەكەم،
كە نەم شيعرەمى ڕيکۆردکرد و پاراستى.

سووتان

ئەنالىنىم بە دەست خەمى لەرويشىم
ئەسوتىم وەك پەروانە بۆ بىكەسىم

گشت تەمەنم لاعزى تالىع بووہ
بۆ ساتىك چاۋ بى رۆندك نەبووہ

بەشىۋەى سەرى موو خۇشىم نەلىۋە
ئەۋەى ھەمبووہ بەس رەنجىش بووہ

لە ھەموو ساتیکادا دۆشنام بەشیبوو
بەشی من فەقەد رەنج کێشان بوو

دەرناچم ھەرگیز لە ژێر باری خەمدا
چارە خوگیرانە بە دەوری خەنجەردا

٢٠١٤/٩/١٢

نەزک

خۆ گێران

بنائە بولبول غەزەل خوینت چوو
بە خۆ گێرانی دەست و تەفەنگ چوو

ئاهم نالەیه و سینه‌م سیا پۆش
مەیلەم کز و مات ئاوەزەم بێ هۆش

دەستم بێ هیڤو و لێدە پر ئەسرین
خوانم گشت جەرگ و پشتەم گرد برین

تابانی پۆژم بوو به خار و خەس
خاطیر له سینەم بووه به قەقنەس

شەوم پر شەوئ و بئ خەو و کەسەر
رەهاییم نیه له سەحرای مەحشەر

٢٠١٦/١/٣

هەولێر - نەخۆشخانەی پزگاری.

بۆ ھاوپپىي پېشمەرگەم شەھىد سەلمان

شەھىد زامىكى وای لەسەر دڵم
لەبیرناکرییت ھەتا کوو ئەمرم

سەلمان ناوی تۆ ئیجگار گەورەیه
و ھەک چییای گولان سەر بەرزیت ھەیه

بە فرمیسکی چاۋ بارانت ھێنا
بە خوینی سورت بەھارت ھێنا

سلاوی لە گیانی پاکی جوانی تۆ
تۆ نەمر ئەبیت ھەر نەمری تۆ

۲۰۱۵/۳/۲۵

ھەولێر

گریان

به گریان هوه له دایک بووم
گریان به شمه تا کو مردن

خه فته باره نه م دلّه ی من
دوونیا بو لیم بوو به دوزمن

یهک دوو خه نده ی خوشم بینى
ئه وه ی دى هه مووی شیوه نه

خۆشى و شادى بۆ من خەونوو
وا بۆ خەلكى تاجى سەرە

بىزارى لە دەرگای ناوم
دەرگای هیوا ناکریتەوه

ئەوهى راست و رهوان بدوى
سیا رهش و خاک بەسەرە

۲۰۱۴/۴/۱۵

پێنجوین

ئۇبال بە مەم

لايدە پەچەكەت چاۋ ئەبرۇ كەۋان
كردەت نەسووزى ھەر خۇم نالان

تىخ بارانم كە با بېم نەجات
ئۇبال بە مەم بىكەم تاۋانبار

زارۇكى رەبەن چىداۋو لە تۆ
بەلەنگاز بە ئۆك گەنجىم شىن و رۆ

كردەت بە تانەى خزموو دۇستانم
مەرگ خۇشتەرە لەۋەى لە ژيانم

۲۰۱۶/۹/۲۶

ھەلىئە

نه گريجه

مه سټت كر دووم به نه گريجه و
يه خهت ئاوه لا كر دووه

له به خت و توئلي كرؤلما
هه موو شتت بو كر دووه

ره حميک به ژينم ناکه ي
وا ده زاني بيلى جهنگم

بى رەھمانە كە تۇ خۆرى
بۇ نازانى سەر پر بە فرم

وھكوو مندالى ھەتيوو بم
نازاربانی جەستەم ئەكەي

گول و خونچە لە يەك ناکەي
بۇ بە يەك چاو سەیریان ئەكەي

۲۰۱۰/۶/۲

ھەولیر

دلنيا به

دووريه كه ي من ههروهك بوركان
هه موو ناخت ده سوتيني

يان وهك گه لاي زهردى خهزان
عومرى گه نجيت ئه شيويني

وانه زانى ئاهو و ناله م
هه روا به فيرو ئه چي

دلنيا به له كو تايي
هه موو زينت ئه روخي ني

۲۰۰۳/۹/۲۲

ههولير

كابووس

ئەي سوارچاكي خوشەويستی
تۆزىك زووبەو بگە فريام

لە گىزاوى ژيانىك دام
زۆر سامناكە ھەر بەتەنيام

ژيان كابوسىكە لاي من
تۆقىنەرەو ئەم ترسىنى

وا ھەست ئەكەم دلەي پاكەم
ترپەي ليدانى نامىنى

هه موو شه ويك روخساريكه
خه و له چاوم نه تورينيت

زور هه ز ده كه م كاتيك هه ستام
دهستم چاوم ده ربهيني

به لام به روشتني ساتيك
دلّم نه ليت توخوا مه كه

گه ر رهحم به چاوت ناكه ي
رهحميك بهم دلّه ت بكه

۲۰۱۱/۱۲/۲

سیمبولی نهوین

کهی گولّ لای من جوانی هه‌بوو
هه‌موو گولّیک وهک یهک وابوو

هه‌رگولّیک که نه‌مبینی
بیره‌حمانه له‌ژیر پام بوو

به‌لام کاتیک که‌تۆم ناسی
ناشنات کردم به‌گشت گولّیک

لەو کاتەوه گۆل و جوانی
بوون بەسەمبولی ئەوینیک

ئێستا من عەودالی گۆلم
گۆلێش عەودالی عەودالە

ئەگەر روژیک یەک نەبینین
دڵتەنگیمان پێوه دیارە

٢٠١٠/١٠/٢٠

هەولێر

تہنایی

لہ تہنای بیزارناہم
ہزارہیندہ تہناتربم

لہ گہل تہنیا بوم بہ ہاوری
ئہو ئہزانی خہمی دلم

ہہر ہاورییہک کہ ئہمبینی
ئہلئت عیرفان تو شیت بووی

بہس نازانیت لہ ناخہوہ
ہہزار ہیندہ گہورہ بووم

۲۰۱۱/۱۰/۲۰

مہولیر

عاشقه وون بووه کان

فریشته که م بیده نگ نه گری
منیش دلم پر زوو خاوه

کانگای خه مه له نیوو دلم
خوشیوو شادی تیا نه ماوه

داروو بهردی نه م وولاته
ره شپۆشی خوی وا به نوینی

له هه ر سوچیکی نه م شاره
چه ندان ناشقی تیا فه وتاوه

۲۰۱۰/۱۱/۲۱

ههولیر - شهوانی بیداری

سەر و سىما

سەر و سىمام وا تىنكچووه
پرووى مه جىلىسى گه نجم نيه

به جاريك زينم شيو اوه
خو هيچ ئاگام له خوُم نيه

وهك كه روئشكىنكى دهسته مو
توانايى پزگار بوونم نيه

له دووا ويستگه ي ته مه نمدا
پرسه و ناسياوم بو چيه

۲۰۱۵/۶/۱۷

هولير

خۆ نواندن

بەسە ئیتر خۆ نواندن
خۆ نواندنت بى فایدهیه

تۆ که پیشیشت لى زیاه
کردهوهی پیاواتیت کامهیه

باسی شهرهف و ناموس ئەکهیت
له شهرهف و ناموسی خۆت لامهیه

بە جۆرىك زىندانى كىرگۈزۈپ
مىرەن لە چاۋيا چىش نىيە

لىدان ۋە جىنيۇ ۋە كۈۈشتىن
كارى نا مۇۋەپپەقىيەت

گەر تۆ رەستى ۋە شەرەقتە دەۋى
خۇرۇرەشت ۋە شەرەقتە خۇت
يەك غەنىيە

۲۰۱۳/۱۹/۴

مەلىكە - لە كىرگىزىپ

سەختىەكانى بوو ھاوپى

پۇڭگارىكى زۇر سىڭىيە جوان ئازارى ناخمان ئەدات
شەۋارەيە دەمانترىنىت و گوى بە خەمى ئىلمان ئادەت

چەند شىعر و ئاۋازى جوان بوو فرمىسكى دۈنەي پىرشتىن
مىندالىمان چەندە جوان بوو بە ئەوينەۋە گەرە بووين

ئەم ئىستاكە گەرەيىمان ئاشوويىكى ترسناك و تۆقىنەرە
خۇزگە و ئاۋاتمان لى وون بوو ئاۋومىدى تاجى سەرە

دەست بۇ ھەر كارتىك ئەبەين دۇر، ئىك چاۋەرىيە
زۇر تامەرزۇى تىشكى خۇرىن كەچى ھەر شەۋ لەگەلمانە

ئىستى ھازىر ئۆم خۇش دەۋى پىۋىستىم بە ھاۋەلى تۈيە
ئە جاران زىاتىر گىرنگى دەردە ئىم ھەر لاي تۈيە

دە تۇش دەست بخە نىۋ دەستىم لەم رۇژگارە تەنىام مەكە
بەئىنى ھەقم بەدەرى و بە ۋەفابە و تا ئىۋا ۋىستگە ئە گەلم بە

۲۰۱۲/۱۰/۲۹

بۇ ھازىرى خۇشەۋىستىم
ھۆشمەند ەبىدولا

بیگانه وویستی یار

که من هست به باده نهیم. هستم به بینینی یارم
یاریش نه من بی ناگایه. که بۆلووری پرسه دارم

که دهپرسم له هههوانی یار. بۆچ بیندنگ و بی رهنگه
بهس له من بی ناگا نیه. بی ناگاشه له هههوانی نه مهههکه

تا یار له زیندانی مالبی و. شهو و پرۆزی هه یهک چون بی
گۆشه ی تهنییایی بهرنانهه. تا تهنییایی لیم زیر لهبی

تا ئەو كاتەى يارى نازدار، راستىھەكانى بۇ پرون دەبى
يىگانەى لە كن بوورژمن و منى لە لا ئاشنا ئەبى

كەچى ھەر من يىگانەمە، يار يىگانەى لا ئاشنايە
ھەست بەم سۆزە گەورە ناك، لە نىو خاكى دىمدايە

ھەزار رەھمەت لە باپىرم قسەيەكى زۆر رەوايە،
خەم و چاكەت بۇ كەسنىك بوو نۆزەخىكى لە گەلدايە

۲۰۱۱/۸/۱۵

زیندانیکی ویٲرانګەر

کٲ رٲشتویه تی تالی ژیان
کٲ چشتویه تی ٲشکه نجه و ژان

کٲ به ده م خه می شه وان بٲدار بووه
کٲ وه کوو من به دیار ئاسمانه وه دانیشته وه

کٲ به رده وام ئه سرین له چاوانی رږاوه
له ته مه نی مندالیه وه به ناواره بانګ کراوم

کهس نه بووه بر وړا ناکه م که سیش هه بی
وهک دلی عه و نال بی نارام بی

هه روهک نیستا له ژووریکي بی چرا بی
نهم دنهم که له سینهمدایه وا نهیبهستی

له ناخی گولی بی مروهت و پیاوی نوو پروو
تهمهنی من و وهک چرکه ی سهعات زوو رابوو

۲۰۰۹/۳/۱۵

زیندانی موصول - کژشکی صدام حسین

باسی یار

باس بۆتە باست له نیو شار و ئی
منی بەد بهختیش هه‌لناکه‌م له وی

له نیو شار هه‌ل‌دیم ئه‌چمه‌ ئه‌و شاخه
پیشه‌ی رۆژانه‌م هه‌ر ناخ و ناخه

هه‌روه‌ک که‌سینکی بیکه‌س و بیکار
رهنگ زه‌رد و زوویر نوور له به‌زمی یار

دوور له و شهوانه ی پر له به زمی خوښ
پر له پیکه نین به جوښ و خرښ

نیستاکه وا خه م شوینی گرتووه
خوښی جارانی له دل ډرچووه

هیمای شاعیریم هه موو ته نیایه
ته نیایی خوښه به هه شتی خوایه

۲۰۱۰/۸/۱۴

کچی لائی

ٺهوا وارانہ نم نمہی جوانی
ٺہا لہ بالائی کچی لائی

وا ہاتنہ دہری لہ کوچہی زیندان
بہ خہندہ و خوشی بہ جلیکی جوان

جوانی چي جوانی تہواو سہرسام
لہ شیوہی نیہ لہ وولاتی شام

رپو دہکہنہ شاخ نیو گول و گولزار
بہ قسہی خوش و نور لہ خہمی شار

سہیرہ ٺہو لیوہ ہر وہکو سیوہ
بالائی شمشالی ژینم بی خہوہ

که مان نه برۆکهی دلمی بریووه
چه وگانی زولفی ته نیایی کریوومه

دانی ووریدی شیوه برنجی
"به شهرم و حیا و ناکاری چاکي"

"منیکریووه شیت و هیتی خوی"
"وهخته له داخا گیانم دهرچی بوی"

پایزی ئیمه به هاری جوانه
به هاریش به کچی لانیوه جوانه

وا رازایه وه دهشتی کورستان
به کچی لانی جوان و خان و مان

چی له شار بکه م له کچی نهوی
چاو گیر و فیلباز کورپکی نهوی

خاوهن سامان و پاره و عانه بئ
خانوی مه‌رمه‌ر و حه‌لانی ده‌وی

نۆتومیلی جوان له‌ژیر پیتی نابئ
موبایلی باش له‌گیرفانیابئ

شه‌و تا به‌یانی له‌نیو بازار بئ
که‌گه‌رایه‌وه‌خولام حازر بئ

مالی خاویز و دوور له‌کیشه‌بی
هه‌موو هه‌فته‌یه‌ک ئاریشگای ئه‌ویت

زۆر جوانه‌لای من کیژی لایبی
ئه‌و ئه‌پیاریزیت که‌لتوری کورسی

شه‌رته‌له‌ناخان ڕوو له‌ده‌شت بکه‌م
هه‌ر له‌وی کچی بوخۆم بیاری که‌م

نەگەر ھەر چىيى پۈۋى لە من نەبى
نەك وەك كچى شار پۈم لىۋەرگىپى

بەفیدای نەكەم گىانى پاكى خۇم
ھەست و سۆزەكەى ناخى دىلەكەم

گەر پۇژىك ھات و شۇرش بەر پاكەم
لە كوردستاندا تا دووژمن دەرکەم

ئەوا من دەيكەم زۆر بە ئاسانى
لەبەر خاترى كچى لايىيى

ئەوان ئەزانن قەبرى خوينەكەم
بە گۈلى سورەۋە ئەكەن يادەكەم

۲۰۰۹/۳/۲۲.

جاران

پیاومان شیر بوو
ئافره تمان پیاو

شۆرشگیر و قاره مان
چاو نه ترس و بویرانه

پوو به پوو بوون له سهنگهر دا
له ئاست دوزمنی ئەم گه له

ئاماده بوون گیانی پاکیان
یان کوردستان یان بۆ نه مان

ھەزاران پېشمەرگەمان چوو
تا ئازادىمان بۆ بوو

چۆكيان بە دوورژمن دا
ئالاي كوردستانيان ھەلدا

۲۰۰۷/۷/۲۰

بەغداد - سەربازگى بەسمايە

زیندان

وا له زیندان دام دهست و پئی بهندم
ئافهرین دنیا تۆلّهت لی سهندم

زنجیری ناسن کرایه دهستم
پرووخساری گهنجیم تهواوو پیر کردم

دهرد و مهینهتی زۆرت پئی نووشتم
ههروهکو بولبول له قهقههست کریم

ئازادی باشه با من جوان بدوویم
نهوهک له زیندان بیدهنگ برزیم

۲۰۱۰/۱۰/۱۵

زیندانی موخته - ههولیر

گريانى دايک

مەگرى دايە گيان گەر بىت و بمرم
زۆر دىل خۇش ئەبم شادىم بە مەرگم

تاوانە فرمىسكى چاۋى جوانى تۆ
بىرژى بۆ منى يىكەس بە بى ھۆ

تەنيا تۆم ھەيە تۆى سەرچاۋەى من
تۆى ئاسودەيى و شادى و خۇشى من

ئىستا وا ئەرۇم گۆر چاۋەرپىمە
گەرىنم نازاكا مەنزلە رىمە

تۆى ژيان و گيان و جەرگ و دلى من
تۆى ھەموو كەسم تۆى پوناكى من

۲۰۰۸/۱/۲۵

موھىل - كۆشكى پەماھ

بیمروەتی تەمەن

ئەي تەمەنى سىيا پۆشم
بۆ كۆي ئەرۆيت بگە رىۋە

ملى رېڭات وا گرتوۋە
ئاۋر لە نوا نادەيتەۋە

من ھەلۋەدام بە دواي تۆدا
كەچى تۆش لە من را ئەكەي

قزى رەشمت وا سىپى كرد
ئەتەوى شىۋەشم پىركەى

بىمروەتى ئەى تەمەنم
بۆچى ئاوام بەسەر دىنى

زۆر دۇنيام وەكو گەنجىم
رۇژىك زىنم ئەشىۋىنى

۲۰۰۸/۶/۲۰

مۇصل - نەبى يونس

ئازادىنى دىل

ئاشقى رۇژى پروتىم ئەمما
ئەكەي ئازادىنى دىل

دىل دىل و دەست بە سەرە
بۇچى ئەلنى چىيە دىل

خۇمن لەسەر لىنى تۆم
تۆش لەسەر لىنى منى

خۆ نەبووم بە زولەيخا
بۆچی ئەمکەيت بە گاۋر

ئەو ەندە زالم و زۆرئارى
هەست ناکەي بە بوۋنى من

بەزەييت پيئدا نايە و
پيئەكەنى بە حالى من

۲۰۱۲/۶/۷

ئەمىر بە نەيخان

گولی تهنیا

به دل خوشی هاتم بۆ لات
به خندهوه سلاوم کرد

کهچی تۆش گولی تهنیام
به تورپیی پیشوازیتکرد

نهنه زانی سه به ب چیبوو
وا به مجۆره خۆت نووره خست

ئهو چهند رۆژهی که له لات بووم
تهنیا ووشه یه کت نه گووت

ئەو پەرتوگەى بۆم كرىبويت
لە كۆتايى داتەوہ پىم

ئەو ھىلانە حەزەى ھەم بوو
بە دەستى خۆت سووتاندت لىم

لە تاوو خۆشى و مالى دنيا
دەپىم بلى بۆ ووات كرد لىم

۲۰۱۰/۴/۲۹

بنارى بەمۆ

شیوهی یار

بسکی زهردی یارشیه نالتونی
بروی شمشیریو ناسکیوجوانی

برزانگی تیزی وهک نوکی دهرزی
داویه له دلم خندهی شیرینی

دهست و پهنجهی وورد بهژنیکی بچوک
بیچارهی کردووم یاری نیسک سوک

۲۰۰۵/۹/۷

خون و خیال

خون و خیال لای من رویش
نیستا خه شوینی گرتوه

هر وهک گه لای زهری پایز
هه لوه ریوه ووشک بووه

هرچهند دهستم لریژئه کهم
ناگه م به خوشبهختی زیان

ههنگاو هکان ئیم بێزار بوون
رێگا نهبرم بى ناو نیشان

چاره نووسی نه مړوم وایه
سبهی نه بى چى رووبدا

خوا نه زانى له چ سوچینکدا
مه رگ خویم نیشان نه دا

۲۰۰۷/۴/۲۵

که رکوک – سهربازگهی که یوان

لێم بیوره

لێم بیوره ئاسکۆڵه کهم
به بێ وهفا ناوت نه بهم

ئه نووسینی هه ندی شیعره
به خراپه باست ده کهم

به نووسینی شیعر نه بێ
قهت ناتوانم خهم کهم کهم

هه موو شهوئیک به تهنیایی
خه م له تهنیایی رزگار نه که م

ئیم ببوره تخوا گوئم
گهر جار جارێک ناوت بینم

شعیر بو جوانیه که ت نه بیت
نه نهینوو سم نه سهیری نه که م

۲۰۰۶/۸/۴

ههولێر

هزری غریبیم

فرمیسکی چاوانی ماندووم
وهکوو باران دانهباری

شهویک نه‌بوو له ژیانما
به بی قهراری تیپه‌ریت

هموو شهویک به بیداری
خه‌و له چاوانم ده‌زری

بو نه‌م خا‌که چکولانه‌م
داخوو فه‌ریا چی به‌سهری

به دهست چ زۆردار يک هه
سرووشتی جوانم نه سووتی

داد و ناله هه ر وا نه بی
تا کوو ماوم بی کو تايه

ته نیا نه و خه مه ی عه شقه نیه
نه نیو سینه و دلّم دایه

ئه ها هه زاران خه می تره
هه ر وه کوو من بی نه وایه

وا بو ی نه چم هه تا به مر م
چاره سه ری نیه نه ی خو دایه

٢٠١٤/٨/١٤ - له پیشمه رگایه تی نا - گوینر

شەپۆلى خەم

ئازارى دىل شەپۆل ئەمە
وھكۈۈ دەريا بى ئارامە

ئەللى تەنيا دىلى مەنە
كە وا ئەزى لەم دىنياه

پالە پەستۈيى سەر دىلى مەن
ئەۋەندەي زەۋى قورس و گرانە

گفت و داماو و زه‌للم
دهرمانی دهر دم مه‌حاله

نازاردانی میرووله‌یه‌ک
وه‌کوو دهره‌ینانی دلم وایه

تا هه‌ژاریک بوونی هه‌بیّت
دلخووشی من بی مه‌ودایه

۲۰۰۷/۵/۲۳

که‌رکوک-سهر بازگی کیوان.

سەراب و خەندە

لێم مەپرسە چۆن من ئەژیم
ژینم بێ تو بێ مانایە

وەک و گەڵای هەنۆهریوم
بە دەست خەمی ئەم دنیا

ژیانی من پێ سەرابە و
ژینی تۆش پێ خەندە

ئاواتی زۆر لەسەر ڕیتە و
ئاواتی من تەنیا مە

خۆزگە كانت وەكو گولە
تازە چروى خۆى دەرئەكا

خۆزگەى منىش ھەلۋەريوھ
دېك چوۋە بە نىويدا

ھەق بەتۈيە خۆت بوور ئەخەى
خەم و خۆشى بە يەك ناگا

گرفتارى بالاي تۆم و
خوا ئەزانى بۆ كۆيم ئەبا

۲۰۰۶/۱۰/۱۲

سليمانى

بەرە بەیان

كە نیتە دەر بەرە بەیان
بە نازەوہ سەیرم دەکەئە

لە نیو ھەموو خویندکارەکان
بە جوانیە کەت بانگم دەکەئە

شەرم ئەکەم بێمە سەر ریت
تا پیت بلیم خوشم دەوێ

نەكا خویندكارىك گويى لىيى
لە خویندنگە ئابرووت بەرى

لىم ببورە گولى تاكم
كە بەم جورە بىزارتەكەم

گەر تۆ دلى منت بوئ
من گيانى خۆمت پىشكەش دەكەم

۲۰۰۵/۱۰/۱۵

ھەلىئە

لیم مەپرسە

لیم مەپرسە بۆچی ئاوا
دەرویشی گۆشەى رینگامە

بۆچی ئاوا بەم شیۋەيە
پەشۋكاۋى ئەم نىيا مە

ئەم نىيايە ھىچ كەسى
بە وینەى تۆ جوان نەبوو

ھىچ كەس يېڭىش لە وینەى من
ئاشقى بالاكەت نەبوو

که سینک نه بوو له شیوهی من
وهسفی جوانیه که ت بکات

له خه ما له گه لټا بیت
تا دوا خه م له دلت دهر بکا

وا منتکرد به دهر ویش و
خوشتکرد به فریشته

که نه مبینی له سهر ریگاش
نه لیلی خوټ لاله شیتته

هه ق به تویه وام لی نه که ی
ناز و مه کرم له سهر نه که ی

بە جوانىيەكەت خۆت شاز ئەكەي
لە كۆتايى بۆ كوئى ئەبەي

هەر وەك دلى جارانى من
هەموو شتىك لە ناو ئەبەي

دلىيا بە هەر وەكوو من
ژيانى خۆت وويران ئەكەي

۲۰۰۸/۹/۱۴

موصل – سەربازگەي كەسك

ئاۋەزە

ئاۋەزە نەما لە سەرمدا
چون شاجوانىك پەسەند دەكات

شاجوانىش بە جوانى خۆيى
فیتنەي باشم بۆ ساز دەكا

بە ناز و مەكر و ئرۆكەي
ئەمرو و سبەينىم پى ئەكات

نازانم تاكهی بی رَحمه
وهك تیمسالیك سهیرم دهكات

دل داخوړپا له سینه‌مدا
کاتیک راستی قبول دهکا

نه دهست ژواری نهو بیده پهرییه
توامه‌وه وا له داخان

۲۰۱۰/۴/۶

مه‌لیتر

شاراوهی دل

دهزانی من له بیرم نه کردوی
تا ئیستا هه رعه ودالی هه والیکتم

دهزانی خه می تو گه وره ترینه
تا ئیستا نه متوانیوه قایل بم پیی

ناسمان پر له هه وری سپی بوو
منیش پر له قه له ندهری رهش

ژیان تا توانی خراپ بو له گه لم
دلیم به ته نگیه وه به رگهی گرت

تۆنای لە تۆ ھەرکە ناوت نیت
قولا ب ئەچیتە رۆحمەوہ دەیدری

زوو ھەلدەچم خیرا خەیاڵ ئەچیتەوہ
سەر شەقامو گەراندەکا بەدوات بتبینم

لەبیر خۆمیدەبەمەوہ ئیستا خۆیندکاریک
نیت وازت لە خۆیندن ھیناییت کەسەکەم

ئێستا بێ ئەوہی چوبیت بۆ خۆیندنگە
من چاوەریی گەرانەوہت ئەکەم مالاکەم

ئەو ھاوژینەشتم خۆشدەوی کە ھەتە
ئیرەیی پێئەبەم خاوەنی تۆیە ھ.س.ن

ئەوھتە من ئاواش ھەر خۆشم دەویی
کى گووتى: عاشق دەبى بۆ يەك بى؟

برۆيیکرد ئەوھى گووتى:
عاشق دەبىت يەك سەرىنى ھەبىت

ئەوھتا من يەك" تۆ بوو" سەرىنت ھەيە
وھلى ھىشتا عاشقم عاشقى بوو سەرىنى

مەزانه وا ئەم قسانە بە بىياكى دەكەم
قەسەم دلمەلرزی. پەنجەکانم لارە لار

چونکہ دلمە ئەیبسى تۆ تەرکی منت کرد
پەنجە ئەینووسى شەق بەدەرى منت کرد

۲۰۱۶/۱۰/۲

ھەلپىر

نەمرو جەژنە

جە ستە ی ماندووم
جگە لە تارمايیه کی نامۆو
تیمسالیکی بی رۆح
هیچی ترنیم
سە رم شۆرکردۆتە وه
لە تاو ئە م هە موو خە مه نا
نابینام لە جە نگە لخانە ی ژیانم نا
بە م هە موو ویرانە ی ناخم
وێڵم بە نیو کە لاوه رووخواه کانی ته مه ن نا
وێڵم بە دواى ووردوو خاشبونى دلم نا
بە دواى تنۆکه خوینی پڤاوی برینم نا

ئە مېرۆ چە ژنە و
 لە تە واوی مە ملە که تی خوۆشی
 تە نیاو تە نیا شە قال شە قالی قامکم بە دی ئە
 که م
 لە توئی کزۆلم پشکووی لوچ پیناس ئە که م
 لە نیو جە نجالی هاوسە نگە رانم نا
 هە ست بە تە نیای خووم ئە که م

۲۰۱۶/۹/۱۲

لە پیشمەرگایەتیدا

گوێز - یەکەم ڕۆژی جەژنی قوربان.

ههقیهتی دل

ههقیهتی دلی قهقنه سم
که دایم نهکا باسی

چون تا ئیستا که سیک نیه
نه شیوهی نهسل و نه ساسی

یار به عیشوهی
ئاوهزهو دلمی سه رگه ردانکرد

به جوریک ژیینی لی تیکنام
تا به عهوبال ناوم دهرکرد

له نيو نارووزو ژواردا
تهواوو پير و تهوه لابلووم

له نيو خوښى نهو ژيانه
به زهځموو دوشنام ناشنابلووم

سهيره نهوهنده نازار بهځشى
كهچى هيشتا له دلّم دايث

بوهر كوښيهك ههنگاو نهنيّم
وا ههست نهكهّم له گهلمداى

۲۰۱۳/۳/۱۲

سلیمانى

گولۋى جوانى

گولۋى جوانى نىۋ باخچەكەم
پەنگ زەردى خۇي ئەنۋىنى

لە بەرنەۋەي لۆكەكەي مەن
دەستى نەرمى پيا ناھىنى

سەيرە بۆچى گولەكانم
ۋا ھۆگرى دەستەكانتە

ئەگەر پۇۋژىك تۆ نەبىنى
زۆر شىۋاۋو كز و ماته

دار و بەردى مائەكەيشم
پەشۋكاۋى نىگاكانتە

پاسارىيەكان دەنگيان نەما
نىيا تەۋاۋ كىش و ماته

تكا ئەكەم دلى پاكىم
زۋو بگەپىۋە ئەم ھەۋارە

ئەوئەندە بى بەزەيى مەبە
مەلئ مالت بى ناسەوارە

بەلئەن ئەدەم كە ھاتىەوہ
ھەموو شتئ وەك خۆئ ئىدئ

فەرئشى رۆحم رانەخەم و
تۆش بەسەريا ھەنگاو بنئ

۲۰۰۹/۹/۱۸

ھەولئیر

ئەگەر رېژىك تۆ نەبىنى
زۆر شىۋاۋو كز و ماته

دار و بەردى مائەكەيشم
پەشۋكاۋى نىگاكانتە

پاسارىيەكان دەنگيان نەما
دنيا تەۋاۋ كىش و ماته

تكا ئەكەم دلى پاكىم
زۋو بگەپىۋە ئەم ھەۋارە

ئەۋەندە بى بەزەيى مەبە
مەلى مائت بى ناسەۋارە

بەئىن ئەدەم كە ھاتىەۋە
ھەموو شتى ۋەك خۆى ئىدى

فەرشى رۇحم پائەخەم و
تۆش بەسەريا ھەنگاۋ بىنى

۲۰۰۹/۹/۱۸

ھەلىر

راستی و درۆ

واقم وړماوه له راستۍ
بوچی وهما بې بهایه

بوچی نهوړنده بهم شیوهیه
گرفتار و بې نهوایه

هر که راستی گوئ بیست نه‌بین
گویکانمان له گو نه‌چیت

نه‌قل و چاو دل و هیزمان
به ته‌واوی بیباک نه‌بیت

سهیره لوفزیکى درۆ
ههزار ووشه‌ى په‌وا بێنیت

ته‌نیا وه‌سفیکى ساخته
هه‌موو ناخمان نه‌بزوینیت

به هه‌ق ته‌واوو نا پر ووخاوم
به نا‌هه‌قیش که‌یف سازین

باش و خراپ له یه‌ک نا‌که‌ین
که‌چى نه‌لین و ئوستاین

له‌م ژیا‌نه که‌سیفه‌نا
نه‌ما راستى و نه‌نگو باسى

وا درۆمانکرد به قازى
بۆیه ناوا له خۆ باين

٢٠١٣/٥/٦

هه‌ولێر – له کرێکارینا

ماندوبوون به نوایی که سیّکدا

چون

نافره تیک نیه

له کاته

مهینه تیه کانمدا

له کاتی

نژواروو

بی هیوا بوونه کانمدا

له کاتی

گیژره لۆکه پر قههره کانمدا

سه رم

بخاته سهر رانی و
 لهم نازاره کوشندهیه
 بمپاریزیت
 جاریکیتر
 هیوای نویبونهوهی ژیانم
 پییبه خشییت
 وهک هاورییهک
 گوئ
 له نۆته بیزارکه رهکانی
 ژیانم بگریت
 وهک نازیزیک
 به وهفا و به ئه مهک بییت
 له بوون و نه بووندا
 له گه لم بییت
 له ریگا باریک و سهخته کاندایه

دهستم بگريٽ و
له جيئي ڪوٽريڪ
له جهنگه لڏانه ڪاندا
توورپم نه دات
وهڪ هه تيويڪ
سهيرم نه کات
له جيئي
بوڪه له يڪي بي ڪه لڪ
توورپم نه دات نه نيو
شه قامه ڪان
نيو
زي را بوو سهر
سهر ڪه وانه بي نه واکان
توورپم نه دات نه نيو
زاووله بي شهرمه ڪان

نیو گهنجه لچ قرچا و
 هه وهس بازه کان
 ئافره تیکم دهویت
 له کاته نا هه مواره کاندا
 نه گه ئم بیّت
 له ژیر یه ک چه تر دا
 نه بهر بارانی به هاردا
 دهستم بگریّت و
 له نیو سرووشته جوانه کاندا
 باسی
 عه شق و خوشه ویستی خویم
 بو بکات
 باسی سرووشت و
 دهرده دلیم لا بکات
 به لینی پیکه وه بوونی

تا دوا تنۆکی ژیاڼی خویم

بو بکات

له شهواندا

له شهقامه تهنیاکاندا

بهیه که وه

گوزهر بکهین

به خنده وه

له چاوه خه ماوییه کانم

بروانیت

به نازه وه

نهم

شورای دله م

بشکینن

ته واوی

ناره زوو مهینه تیه کانم

له ژیر
 گل نیت
 نافرہ تیکم نہویت
 له کاتی
 ماندوبوونه کانمدا
 به شیوہیہ کی جوان و
 پیکہ نینہ وہ
 سلاو بکات
 دہست بخاتہ سہر ملم و
 به لیوہ گہرمہ کانی
 نہم لیوہ بہستہ لہ کہم
 گہرم بکاتہ وہ
 کہ وہک
 دہریا
 بہستہ لہ کان

بهستوویتى

وهك

كهشتيوانيك

ئهم دله

وون بووهم

له نقووم بوون

بپاريزيت و

لهنگهري پى بگريت

گشت

زهخم و ژووار و خههكانم

دابگريت و

بيفرؤشيت بهو

كهسانهه كه

هرمهت و

پارهيان لا جوانه

بیفروشیّت
بهو که سانهی
که لوت بهرز و
نهفس نزمّن
بهو مروّقانهی
که ژیان و
جهستهی خویان
بو
دوو عانه
دهفروشن.

۲۰۱۳/۶/۱۷

من شیتم

نه بوونمه وه تا
نه بوونم
من شیتم
چون گه لا
زهرده
وه ریوه کانی
پایزم
خوش دهویت
چون
به بوایی شه قامه
پیخاوسه کانی
ته نیایی نام
ئه وه شه قامانه ی
که گرت

مرقۇقە ئوو پوو
 درۆزنەكانى
 لى تۇراۋە
 ئەو مرقۇقە ئوو پوو درۆزنەكانى
 ئە گشت
 شوينىكى ئەم شارهەدا
 شوينيان ھەيە
 ئە شوينە جوان و
 دل پىنەكاندا
 بوونيان
 ھەيە
 لە دامو دەرگا حكومىيەكاندا
 دەستيان ھەيە

من شىتەم
 چون بە ئوایی
 بى ئومىدى
 مرقۇقەكاندام

ئەو بى ئومىدىيە
كە ناخمانى
ھەژاندوۋە

وھك مندالىكى ساۋا
خۇم بە قەيىا شۆر ئەكەمەۋە
كەچى ئەۋىش
بە شەق و زىللەۋە
توۋرېم دەدات
توۋرېم دەداتە نىۋ
پاشەپۇى مروۋقە
رۇزىنەكان
ئەو مروۋقەى خۇى
بە راستگۇ ئەزانىت و
راستىھەكانى پى باشە
كاتىك دەم ئەكەمەۋە و
باسى
راستى و راستگۇى بۇ ئەكەم

دەبیته گې
دەبیته بە ئاگر
سەرتاپا
جەستەم دەسوتینیت

ئەوھندە بیزار ئەبیته
تا لە پاشەرۆکانی خۆی
توورپم دەدات
توورپم دەداتە
نیو
زورک و
زەلکاوەکانی
ژیان
نیو مەرۆقە کەسیف و
پیاوھ سۆزانیەکان
لە پاشانیش
بە خیانهتکار و
بە دوو پروو بە درۆزن

ناوم ئەبات
بە جۆرىك ناوم ئەبات تا
كەسايەتى خۆيم
لى وون ئەكات

تیناگەم
تیناگەم بۆ راستیەکانم
وێك و خەون و خەيال
وايه

لە هەمان کاتدا
برۆی خەلکی لە جیى
گۆل و چیمەن دایە

من شینتم
چون لەم مڕۆڤە نا بەجیى و
نا ڕەسەنانه ناکەم
هەز لە ڕەفاقەتى
نیو پارک و بازارەکانیان

ناکه‌م
 به خنده و پیکه‌نینه‌وه
 خویان به هاورِی و
 خرمی له میژینه‌م ده‌زانن
 خویان به برا و
 نوست و نه‌جیب زاده
 ده‌زانن
 نه پاشانیش
 به سانایی
 له بیریان کریم
 نمای گه‌یشتنیان
 به ناواتیان وهک
 زاروکیک
 سه‌یریان کریم
 زاروکیک
 که باش و خراپ
 لیک ناکاته‌وه

سهیره من شیتتم
 چون به پامانه وه
 له شته گیاندار و بی گیانه کان
 ده پروانم
 به تامه زرۆوه
 له دهشت و
 دۆل و چیا و بیابانه کان
 ده پروانم
 له کفنی مریوان و
 خراپی مروّقه کان و
 قوْلبرینیان
 ده پروانم

کاتیک ده پروانمه
 سوالکهری
 نیو شه قام و ترافیکه کان
 کوْلبه ره به ته مه نه کان و
 میوه فروشی نیو

کۆلانه‌کان
شین و وا وهیلای
دایکه جهرگ
سوتاو کورپه هه‌تیوه‌کان
دهستی
ماندووی
کریکاره
هه‌ژار و بی‌که‌سه‌کان
مووچه‌ی
پیشمه‌رگه جوامیر ونه‌به‌رده‌کان
مووچرکه
به جه‌سته‌مدا دیت و
مووه‌کانی جه‌سته‌م گرژ ده‌بنه‌وه
سرووشک له چاوه‌کانم
ناوه‌ستی و
شیعریک
ده‌هۆنمه‌وه

شەوئىك نىيە
لە بىدارى لە
ئارووز دا
نەتوئمەوہ

من شىتتم
چون دەمەوئىت
لە تەنيايى بىمئىنمەوہ
لەم
تەنيايىيەى كە
بەدائىكى گەرەوہ
ئامىزى بۆم كرئوتەوہ
بە دائىك
كە كەس
بىرى لىناكاتەوہ
وہك
كىسەلىك لە بىاباندا
ئەسورئىمەوہ

وہک جالجالوکه یهک
 به تهنیایی
 هیلانه کهم درووست دهکه مه وه
 چۆن قالوچه یهک
 که قشپلیک بو لانه که ی
 غرور دهکاته وه
 خۆم له م ژووره تهنیاییه نا
 غرور دهکه مه وه
 هیچ که سینک
 نه م
 داد و ناله یه ی
 من
 نا بیستیت
 هیچ وجوبیک
 گوی له نۆته بیزار که ره کانی
 ژیانم
 ناگریت.

هولیر ۲۰۱۴/۱/۹

سبهي جنگه

بوخچهي

کوچم

کوکر دوته وه

تفهنگم خاوين

جله کانم پاک

سهرتاپاي جهستم

بۆن خوشه

به چه پله و پيکه نينه وه

نه چم

به ره و

پيلي

مه رگه وه

نەچمە لای
کاروانی وولات
سنگم قەلغانە
بۆ
کورستان
ئاوړ له دوا نادمه وه
هیچ
بیرم
لای
سەرکړه ی
نر و
پیاوی ترسنوک و
رەزیل نیه
بیر له مه لای
خودا پیناو
ناکه مه وه
ئاوړ له دوا

نادمه وه
 بیرم نیه لای
 کورپی سهرکره
 گهنده له کان
 بیرم نیه لای
 کچه پاره پهرسته کان
 هیچ بیر له
 خاک فروشانی کوردستان
 ناکه مه وه
 بیر له لاوانی دهم دریژ و
 زۆر ره وو
 ناکه مه وه
 گهرچی نه زانم
 زۆر چاک نه زانم
 شوین خوینی پڑاووم
 نه دریته وه به
 نووژمن

شوین خوینم ئەکریت
بە تەوالیتی
لوورمن

من پیشمەرگەم
بە گیان بەخشین
بست بە بستی نیشتمان
پزگار دەکەم
سەرکردەکانیشم
وەک قوماڕچییهکی سەرخۆش
لە سەر میژیکێ سێ کەسی
ئەیدۆرینن

سبەهی جەنگە
وینەکانم دابەش دەکریت
بەسەر

خزم و نۆست و ناسيا و
هاو سەنگەرانمدا
لە تۆرە كۆمەلایەتیهكاندا
باس لە كەسایەتی و باشیم
ئەكەن
ئەو كەسانەى
دۇيان
شكاندووم
ئە پاش ملە
باسیان كرىووم
بوختانیان بۆ هەلبەستووم
وەك شیت ناویان برىووم
لە ناخەو
دووژمنیان بووم
وینەكانم پۆست ئەكەن
باس لە نەبەردى و قارەمانیم
ئەكەن

باس له باشی و بیده‌نگیم

نه‌که‌ن

چون

من مردووم

ئه‌وان ئه‌زانن

جاریکی تر

زیندوو نابمه‌وه

من ئه‌زانم

جاریکی تر

نایانینمه‌وه

چون

ه‌وای بیست سال

له بی‌که‌سی

له ته‌نیایی و

له سه‌ختی ژیان و

له نازار و ژاندا

توامه‌وه

نە خزمىڭ
دەنگى لىۋەھات و
نە كەسىڭ ھات
بە ھانامەۋە
دوۋى بىست سال
پرسەكەم
جەمەى نىت لە
خەلك

ئە نوۋرى سەدان كىلومەتر
دېن بۇ پىشوازىم
ھەر زوۋ تەرمەكەم دەشۋن
زوۋ گۆرۈم بۇ ئامادە
دەكەن

خزم و ناسىيا و ھاورپىيانم
شەرىانە لەسەر
تابووتەكەم
دەم و چاۋى تازە

ئەبىنم
 فرمىسكى
 پەشىمانى و
 سۆز تىكەل
 ئەبىت
 ھەر زوو كفن و بىنم
 ئەكەن
 ھەر زوو جەستەى سارىم
 دانەپوشن
 شەپيانە تا كەمىك خۆل
 زياتر بىكەن بەسەرمدا
 مەلا زوو تەلقىنم ئەبات
 ھىمىن ھىمىن
 جىمەى خەلك
 كۆتايى بىت
 بوای ھەفتەيەك
 لە بىر ئەكرىم

سەر گۆرۈم
 پېر ئەيىت
 لە بېرک و گيا
 تەواۋى ھەشەراتەكان
 ئەبنە باشتىرىن كەسى
 سەر گۆرۈم
 مار
 ئەيىتە خۇشەويستم
 كىلى گۆرۈم
 ئەيىتە
 تەلارى
 جالجالۆكە
 ھىچ كەسىك
 نايەتە
 سەرىانم
 جگە لە خويىز و
 گۆشتم

كهس بيرم ليناكاته وه
 نهو كات به ليم
 نيتير
 ته واوو
 نيشق و وه فاي
 خونچه گول
 ته واوو
 رزگار بوونم
 له مروث
 ته واوو
 له تانه ي
 هاوړي و
 خزم و
 بولبه رم
 ته واوو
 له قسه نه زاني
 مروثه كان

تهواوو
ئیتیر
تهواوو
هه موو شت
تهواوو
تا پۆژی نوایی
دل شکان و
لوت بهرزی مرووف
تهواوو.

۲۰۱۶/۸/۲۰

له پیشمه‌رگایه‌تینا - گوێپر
نوای شه‌ریکی سه‌ختی نه‌وکات چهند هاو سه‌نگه‌ریکی
قارهمانم
له ده‌ستدا.

قه سیده‌ی سالیک

نهم سالم

خو هیچ بوو

هیچ

نهم سالم

نه خنده بوو

نه خوښی

نه پیاسه‌ی شهوان و

نه سهر به‌ستی جارانم

نه بوو

وهک

شهمشه‌مه کویره‌کان

له شوینه

ته‌نگ و باریک و په‌ناکاندا

خۆم به سه قفئ خانوو ه كاندا

هه لده واسى

خۆم

به ته نافى

نانو مئدى به ناسى

له نيو كوچه و كه لاوه كاندا

ده خو و لامه وه

له نيو

زبلدانه باشه كاندا

ئه مامه وه

هيو او خو زگه كانم

وون بوون وون

وهك ناواتى باوكم

به با چوون

وهك بوكه لى ه شيش

بى ئامانج بوون

وهك پاسارييه بى لانه كان

بئى لانه بوون
 ئۈۋەندە بىزار بووم
 لە بئى ئىشى
 لە نەگبەتى
 لە بئى كاتى
 لە پىياسەى سەر
 شەقامەكان و
 نىۋ پاركەكان
 نىۋ بازار و
 مرۇقە بىكۆرەكان
 لەسەر كورسى
 چايخانى سارد و بئى ھەستەكان
 لە بئى چركە و بئى چرپەى
 تەييايى ژيان
 ۋەك گەندەپەپويەكى
 خەۋالوو
 كە ھەزاران ماجەلەى

به سهر هاتبی
 نه وهنده بیزار بووم
 شه قم له پاشماوهی
 جگهره و
 نامه ی عه شقه
 بن ههسته کانم
 ده دا
 شه قم
 له پهرتوکی
 قوتابخانه
 بن ئامانجه کانم
 ده دا
 شه قم ده دا
 له و خاکه ی
 که نامگریته خو ی
 به دهنگیکی بهرز
 هاوارمده کرد

نیتتر بهسه...

دهبهسه ئه‌ی خویایه

تۆ حه‌قیت و حه‌قم ده‌وی

ئه‌و هه‌قانه‌م ده‌ویت

که چه‌ندان جاره

زیندان کراووم و

زیندانت کربوون

بهسه چیتتر...

چاوه‌پوانی

ده بملده‌وه

ده‌بملده‌وه با سه‌ر له نوێ بژیمه‌وه

ده بملده‌وه

با سه‌ر له‌نوێ

له‌ نیو کانی و سرووشت و

نیشتیما نه‌ بی که‌سه‌که‌مدا

گوزهر بکه‌مه‌وه

با خۆم وه‌ک تفلیک لێیکه‌مه‌وه

بە ھەستى ناسك بىلاوئىنمەۋە

چكۆ لە غوربەتا نىشتىمانم

ئۆزىيەۋە

بە نازارەكانى خۆم

دەيناسمەۋە

دەپىم بلى ئەى خويايە

تاكەى

ھاۋرىنى

بىكەسى بىم

تاكەى

لە پۆلى ياراننا

نەبىم

تاكەى

لە مەدرەسەى

غىرقانا

نەبىم

تاكەى

لوور
له ئوینى
هاورپیان
بم
تاکه‌ی
بى
سۆزى
دایک و
باوک
بم
ئەى خویایه
تۆ
ئەزانیت کۆیم
ژانده‌کا
تۆ
ئەزانیت
ئەم نالەیه‌م

بۆ چىيە و بۆ كىم ئەبات
تۆ

ئەزانىت

ئەم بىكەسىيەم لە كەس

ناچىت

لە بالىندەيەكى

بال شكا و

بىچوۋەكى بى لانه

ئەچىت

لە

نىشتىمانىكى وويرانە و

پياۋىكى ستەم لىكرو

ئەچىت

بىكەسىيەكەم

بوۋە

بە

ژەھر

و

ناخم

ئەخوات

خانەکانی لەشم ئەبا

چاوم کوێر ئەکا و

دلم سوفته ئەکا

هیز

لە دەست و

ئەژنۆکانم ئەبا

ئەم تەنیا ییەم

لە بولبولیکی نیو

قەفەس ئەچیت

بۆت ئەخوینم و

لە پۆژ هەلاتەوێت و

لە پۆژ ئاواوێت دەر ئەچێ

وہک بیلکی ھەلاتوو

لەم شار

بۆ ئەو شار

لەم دێ

بۆ

ئەو دێ

ھەر چەند ئەکەم

چەند ھەولنەدەم

لە

بێ

ئارامە و

نۆقرە ناگریت

ئەو خویایە

من شوینیکم ئەوێت

زۆر سادە و ساکار بیت

ترووسکەییەکی ھیوای

تیدا بیت
 هیوایهک به قهت
 پرووناکی
 دهنکه شقارتهیهک
 به قهت
 پاشماوهی
 تهمه نی کوتایی
 مؤمیک
 هیوایهکم پی ببه خشه
 به قهت کونی دهرزیهک
 تا به توندی
 له باوهشی بگرم و
 رزگارم بیت
 رزگارم بیت لهو
 هه موو نا ئومید و
 بی هیوا بوونه
 لهم ژیا نه سهر سهخت و

وئیلبوونه
 شویننیکم دهویت
 نا نومیدی
 بالنه کیشت
 به سهر
 دلی
 مروقه کاند
 شویننیکم دهویت
 لهو
 ههره و وهه رانته
 وهک ناسکیکی
 وهره و گومکه رهن
 تا به شوین
 ناخ و زاری وزه خم و
 گوله وهریوه کانی ته مه ندا
 بگه ریم

رېځگه مده
رېځگه مده وهک میرووله یه کی
ماندوونه ناس
ناسه واری هیلانه پرووخوا وهکهم
کۆبکه مه وه

نهی خورایه
من نه مه ویت
لهم ئاپورایه رزگارم بیت
من نه مه ویت
بۆ نویب وونه وه
بۆ دهستی کړنه وه
هیوایه کم هه بیت
بۆ چونه ریزی میرخاسان
هۆکاری کم نه ویت
به
گرۆزانه وه

من ئەمەوئیت
 لەم ژیانە نەنگینە
 ڕزگارم بئیت
 ڕابردوووەکان لە بیرکەم
 ھاھاتوووەکانم لە بیربئیت
 شکستەکانم
 بنیژم و سەرکەوتوووەکانم
 زیندوو بئیت
 تا بتوانم
 ھەوای
 ئازایم
 بۆ
 بئیت

ئەوێ خۆبایە
 شەرتبئیت ئەم شەو
 لەم زیندانە ویرانەدا

لهم وولاته ناکامه دا
 وهک دایکه شههیدیک و
 ژنه نه نفالیک
 دهست بهره و پرووی تو
 هه لبرم و یه خه م
 دایرم
 ته و اووی سهر گوزشته کانی
 ته مه ن
 ته و اووی نه شکه نجه ی ژان و
 قه تبیس ماوه کانی سهر دلم و
 سالیکی به فیرو چووی ته مه نم
 بنووسمه وه
 دهنگی
 نه و
 سه گه بره
 بیزاریکر بووم و
 خه وم لیناکه وی
 پیکه نین و مه ی خوار دینه وه ی

پاسه‌وانه‌کانی نه‌ویوی
ته‌لبه‌نده‌کان
بیتزارم
ده‌کات
گریانی
نه‌و
منداله
هه‌ژار و
نه‌خۆشه
نه‌مگرینی
که باوکی
به یارییه‌وه
دانیشتووه و
ده‌نرکینی
هه‌ست
به خه‌م و ر‌قو و
کینه‌ی
نه‌م به‌ندکراوه

هه ژارانە
دەكەم
وەك چۆن هەست
بە
خەم و رقی خۆم
نەكەم
نەم
خەم و رقی
كە چەندان سالە
لە ناخمدایە جومەو
هیندە نازاری داووم
تا كە سایەتی خۆم
وون كریووە
وەك
وونكرینی دەرزییەك لە
كانانیکدا
زۆر مەحالە بیدۆزمەو

دەپىم بلى
 تو
 پىم بلى
 نەى خويە
 من نەتوانم چىبىكەم؟!
 من ناتوانم
 نەم سالانە
 لەبىرخۆمى
 بەرمەوہ
 بۆيە شەكوام لای تۆيە
 نەتوانىت خرا خرامكەيت
 نەشتوانىت چارەيى
 لە
 حالەم كەيت.

۲۰۱۲/۱۲/۱۵

زىندانى تورکيا - تىكرىاغ

